

LESBRIEF

**BIJ DE BLAUWEVINVISTEMSTER
VAN ELIN MEIJNEN**

Jonge Jury 2027

REALISTISCH

**FAMILIE
VRIENDSCHAP
AVONTUUR**

LEESFRAGMENT

De blauwevinvistemster van Elin Meijnen

Dit jaar reist Monica voor het eerst alleen naar Terschelling, waar ze, net als elk jaar, de hele zomervakantie bij haar opa en oma logeert. Haar jongere nichtje Silke en kleine neefje Pim zijn daar ook. Monica ontmoet een groep oudere jongeren die denken dat Monica van hun leeftijd is. Ze heeft met de groep 's avonds op het strand afgesproken, als haar opa naar het ziekenhuis moet en ze ineens op haar neefje en nichtje moet passen. Ze wil niet afzeggen, dus neemt ze hen mee. Tante Aaf komt logeren om voor opa, haar broer, te zorgen. Tante Aaf en oma kunnen het niet zo goed met elkaar vinden. Ze hebben met z'n allen tante Aaf van de boot gehaald. Ze passen niet met z'n allen in de auto, daarom fietsen Monica en Silke naar huis.

30

Ze nemen het fietspad langs de zuidkant van het eiland. Het is een beetje om vanwege de vele bochten, maar het is rustig en er valt veel te zien. Halverwege stapt Monica af. 'Pauzetje?' vraagt ze. 'Yes,' zegt Silke. Ze gooit haar fiets op de grond en klautert de dijk af. 'Hier kunnen we!' roept ze. 'Het stinkt wel een beetje naar zeewier.' Ze staat op een groot rotsblok en wenkt Monica. Ze zijn vlak bij het wad en gaan zitten. Meeuwen en andere vogels zoeken hoog op hun poten naar eten.

'Ik zie een goudplevier en een tureluur,' zegt Silke. Ze wijst.

'Hoe weet jij dat?' vraagt Monica verbaasd.

'Van opa geleerd,' zegt Silke. 'Ik ken alle namen van de vogels.'

'Alle namen?' Monica wijst naar een andere vogel. 'Wat is dat voor vogel dan?'

'Gewoon een scholekster. Niks bijzonders.'

'Knap,' zegt Monica. 'Zijn jullie eigenlijk vaak bij opa en oma?' Ze realiseert zich dat ze nauwelijks weet hoe het leven van haar nichtje eruitziet.

Silke knikt. 'Elk weekend en elke vakantie en soms nog tussendoor. Omdat mama en papa moeten werken.'

'Jeetje, zegt Monica. 'Mis je die dan niet?'

'Tuurlijk wel,' zegt Silke. 'Maar het is nou eenmaal zo, zegt mama. Jij mist je moeder toch ook?' Ze gooit een steen naar een dikke meeuw. 'Dat zijn rotzakken,' zegt ze. 'Die pikken al het eten van de andere vogels.'

Monica is stil. Ze kijkt van opzij naar haar nichtje. Het lijkt wel of ze Silke voor het eerst echt ziet. Haar zachte wangen, het slordige staartje op haar hoofd, haar geconcentreerde blik terwijl ze de namen van de vogels voor zich uit fluistert.

‘Ik vind het knap dat je ons geheim zo goed bewaart,’ zegt Monica. ‘En ik vind jou heel lief.’ Ze weet niet goed wat ze bedoelt, maar ze wil gewoon iets zeggen. Iets aardigs.

Silke draait zich om en kijkt haar verbaasd aan. ‘Ik ben ook lief,’ zegt ze. ‘En ik kan supergoed geheimen bewaren. Zullen we vanavond bij elkaar op de kamer slapen?’

31

Ze móéten zelfs bij elkaar op de kamer slapen, want tante Aaf krijgt Silkes bed. Silke krijgt een eigen matrasje bij Monica op zolder, maar eerst gaan ze eten. Met z'n allen rond de keukentafel. Het past maar net. Helemaal omdat opa veel plek inneemt met zijn gipsarmen.

‘Hoe gaat opa eten?’ vraagt Silke.

‘Met de hulp van mijn kleine assistent, natuurlijk,’ zegt opa met een knipoog.

‘Echt?’ vraagt Silke. ‘Mag ik je voeren? Net als Pimmetje?’

Oma zet met een harde bonk een pan op tafel. ‘Tuurlijk niet. Ik heb soep gemaakt. En gepureerd. Die kan door een rietje, dan kan hij het zelf.’

‘Je gaat zo’n man toch geen babyvoer geven?’ moppert tante Aaf. ‘Die moet een goed stuk vlees om aan te sterken. Kom maar hier, ik voer hem wel.’ Ze duwt Silke van haar stoel en gaat zelf naast opa zitten. ‘Heb je echt alleen maar soep?’

Oma zet haar handen in haar zij en haalt diep adem. ‘Nou moet jij eens heel goed naar mij luisteren, Aaf.’

Monica krimpt in elkaar bij oma’s priemende blik en scherpe stem. Silke is bij haar komen staan en pakt stiekem haar hand.

‘Jij bent bij óns te gast en ík bepaal hier wat er gegeten wordt. Dat lieve broertje van jou is míjn Dries en daar ben ik al veertig jaar mee getrouwd. Ik weet heel goed hoe ik voor hem moet zorgen. Is dat duidelijk?’

Tante Aaf sist afkeurend en schudt haar hoofd. ‘Nou zeg,’ zegt ze kwaad.

Opa zit er een beetje beteuterd bij. Zijn hoofd verdwijnt bijna tussen zijn opgetrokken schouders en hij heeft een diepe frons boven zijn ogen.

‘Ik krijg hoofdpijn van jullie,’ zegt hij. ‘Zou ik even op de bank mogen liggen en hulp krijgen van mijn assistent?’ Voorzichtig staat hij op. ‘Ik eet mijn soep daar wel op. Met een rietje.’

Oma en tante Aaf zijn beiden opgesprongen om te helpen, maar Silke is hen voor. Ze heeft opa’s arm gepakt en trekt hem mee naar de voorkamer. ‘Kom maar opa, ik zorg wel voor jou,’ zegt ze met een warme stem.

Opa zet wat voorzichtige stappen. Bij de schuifdeuren stopt hij en draait zich om.

‘Greet.’ Zijn stem klinkt serieus. ‘Kom eens hier.’ Hij steekt zijn gipsarmen uit. Gehoorzaam laat oma zich vangen. ‘Dit,’ zegt hij, hij wijst met zijn voorhoofd naar zijn armen, ‘dit duurt maar een paar weken.’

‘Weet ik toch,’ zegt oma. Ze klinkt als een klein kind dat een standje krijgt. *Weet ik heus wel.*

‘Dus?’ Hij kijkt haar lang en diep in haar ogen.

Oma haalt haar schouders op. ‘Wat wil je dat ik zeg?’

‘Ik wil dat je nog even volhoudt. Goed?’ Hij geeft haar een kus.

Oma knikt. ‘Vooruit dan maar.’

Daarna eten ze soep met brood. Oma, tante Aaf, Monica en Pimmetje zitten aan de keukentafel waar het ijsig stil blijft. Alleen het geluid van bestek op borden is hoorbaar, en Pimmetje die met zijn lepel in zijn bakje slaat.

Tante Aaf probeert Pimmetje te voeren, maar die draait zijn hoofd opzij en klemt zijn lippen stijf op elkaar.

‘Ik doe het wel,’ zegt Monica. ‘Aan mij is hij gewend.’ Ze geeft Pimmetje grote happen en luistert naar het gegiechel van opa en Silke op de bank. Ze wou dat ze daar zat.

32

Monica wordt wakker van Silkes wijsvinger in haar wang. 'Ben je wakker?'

'Nu wel,' moppert Monica. 'Ik heb het koud en ik wil nog slapen. Kun je geen boekje lezen of zo?'

'Ik maak je wel warm,' zegt Silke. Ze kruipt op Monica's matras en begint haar zo hard te aaien dat ze er warm van zou moeten worden.

Gisteravond werd de deken-die-naar-schaap-ruikt aan tante Aaf gegeven. 'Je kunt een gast toch niet in de kou laten liggen?' had oma gezegd. Monica en Silke moesten het met een laken en een beddensprei doen. *Eigen schuld*. Vanwege die verpeste slaapzak.

'Doe maar niet,' zegt Monica. 'Ik word een beetje gek van dat gewrijf.'

Silke stopt. Nu begint ze zachtjes over Monica's haren te aaien.

'Wil je mijn haar vlechten?' vraagt Silke zachtjes. 'En mag ik lipgloss?'

Monica kreunt. Ze opent haar ogen op een kiertje en ziet dat het al licht is. Buiten fluit een vogel. 'Oké,' zegt ze. 'We gaan opstaan en ik zal je haar vlechten. Hopelijk is het beneden warmer.'

Als ze langs de kamer van Pimmetje sluipen horen ze een stemmetje. 'Silkie! Moca!' Hij is klaarwakker en vrolijker dan gisteren. Monica tilt hem uit bed en neemt hem mee naar de

keuken. Ze zet hem in de kinderstoel en geeft hem een koek en appelsap.

Dan is het tijd voor de grote make-over. Monica maakt een visgraatvlecht in Silkes haar. Die kent ze, want die heeft ze vaak bij Zina gemaakt. Silke mag ondertussen op Monica's telefoon de muziek uitzoeken. Ze kiest het volledige repertoire van K3 en zingt alles mee. Als het klaar is halen ze de hangspiegel van de wc en zetten die op tafel tegen de grote vaas.

Silke is blij. 'Wauw, wat kun jij dat goed,' zegt ze bewonderend. Ze bekijkt zichzelf van alle kanten. 'Heel mooi, Mo. Je moet kapper worden.'

'Dank je,' zegt Monica.

'Nu mag ik,' zegt Silke. 'Ik ga je haar wild doen, goed?' Ze legt de spiegel plat op tafel, zodat Monica niks kan zien. 'Stilzitten en straks pas kijken,' zegt ze streng. 'Mag ik de haarlak?'

Ze borstelt en kamt en spuit en loopt rondjes om Monica heen. Ze kijkt heel serieus en vergeet zelfs mee te zingen met de liedjes.

Na een tijdje begint Pimmetje te wiebelen in zijn stoel. Hij wil ook haarlak. Hij wijst naar de spulletjes op tafel en roept steeds: 'Die! Die!' Om van hem af te zijn geeft Silke hem de lipgloss.

Eindelijk is het klaar. Silke zet de spiegel rechtop. Ineens is ze verlegen. 'Is het goed?' vraagt ze.

Monica kijkt. Ze ziet eruit als een ontplofte K3-zangeres. Nog nooit heeft ze zó veel haar gehad. Het staat in wilde plukken rechtop, naar boven en opzij, behalve bij haar oren. Daar zit het achter gekamd.

'Misschien is het iets té wild?' vraagt Silke bezorgd.

Monica bedwingt de neiging om met haar hand door haar

haar te gaan. Ze glimlacht naar Silke. 'Ik vind het prachtig.'

Dan mag Monica weer. Ze doet mascara op Silkes blonde wimpers. Het effect is spectaculair, ze lijken wel twee keer zo lang. Als Monica de lipgloss zoekt, krijgt ze Pimmetje in de gaten. Hij heeft zijn hele gezicht onder gesmeerd met rode smurrie en hij kijkt trots om zich heen. 'Pim ook,' zegt hij.

'Mooi,' zegt Monica grinnikend.

De deur van de keuken gaat open. Het is tante Aaf in een roze ochtendjas. Ze heeft krulspelden in haar haren en een soort douche-muts-netje eroverheen. Ze ziet er heel anders uit dan gisteren. 'Wat hebben we hier?' Ze komt dichterbij en kijkt kritisch naar de twee meisjes. Is ze boos? Dan schudt ze haar hoofd. 'Mag ik?' Ze pakt Silkes kin en draait haar naar de lamp. 'Dit kan veel mooier. Subtieler en dekkender. Wacht.' Ze loopt weg.

Silke en Monica kijken elkaar verbaasd aan. Ze horen tante Aaf naar boven lopen. Er slaat een deur en daarna komt ze weer net zo snel naar beneden. 'Zo,' zegt ze hijgend. Ze zet een grote beautycase op tafel. 'Vroeger was ik schoonheidsspecialiste. Dat wisten jullie niet, hè?'

Monica schudt haar hoofd. Wie neemt er nou een hele make-upkoffer mee voor een paar nachtjes op een eiland?

'En ik zal het je nog mooier vertellen. Ga eens zitten?' Tante Aaf duwt Monica op een stoel en draait haar naar het licht. 'Ik heb jouw prachtige moeder ook vaak opgemaakt. Ze heeft weleens model gezeten voor mijn opleiding. Kind, wat lijkt je op haar.'

Monica's hart begint te bonken. Ze kent tante Aaf helemaal niet zo goed, maar tante Aaf kende haar moeder wel heel goed. 'Echt?' vraagt ze. 'Kwam ze vaak bij u?'

‘Jouw moeder snakte naar ruimte,’ zegt tante Aaf samenzweerderig. ‘Ze pakte elke kans om van het eiland weg te komen.’

‘Echt?’ vraagt Monica weer. ‘Hoe oud was ze toen?’

Tante Aaf haalt haar schouders op. ‘Geen idee, zo oud als jij nu? Misschien wat ouder. Kom eens hier met dat koppie. Je hebt een prachtige huid.’ Ze pakt een kwast en begint over Monica’s gezicht te strijken. ‘Even kennismaken met jouw contouren,’ zegt ze met samengeknepen ogen.

Monica sluit haar ogen. Ze laat het maar gebeuren.

‘Mag ik helpen?’ vraagt Silke.

‘Dat is goed,’ zegt tante Aaf. ‘Jij mag de spulletjes op tafel uitspreiden zodat ik snel kan zien wat ik nodig heb.’

Tante Aaf gaat helemaal los. Ze brengt een basis aan, gebruikt iets dat concealer heet, ze poedert, kwast en smeert. Monica moet haar ogen dichtdoen en daarna juist weer omhoogkijken. Ze voelt de zachte druk van een kwast en de scherpe lijn van een potlood. ‘Kind, wat ben je mooi,’ zegt tante Aaf. ‘Alleen nog je lippen, dan ben ik klaar.’

‘Het kapsel moet blijven,’ roept Silke streng. ‘Dat was superveel werk. Mag ik ook lippenstift?’

‘Jij mag zo,’ zegt tante Aaf.

Dan gaat de deur open. Oma komt binnen, kijkt naar wat ze aan het doen zijn en snuift. Monica voelt aan alles dat ze niet blij is. Met driftige gebaren vult ze de ketel met water en smijt hem bijna op het fornuis. ‘Jullie nemen de keuken wel in beslag,’ zegt ze bits. ‘Ik moet zo taart bakken. En ontbijt maken voor jullie opa.’

‘We ruimen alles op, hoor,’ zegt Silke terwijl ze naar het fornuis loopt en haar omhelst. ‘Goedemorgen omaatje van me.’ Ze drukt haar wang tegen oma’s borst.

Silke kan dat, denkt Monica. Ze trekt zich niets aan van het slechte humeur van oma. Ze doet gewoon alsof het er niet is.

Oma kan een glimlach niet onderdrukken. 'Goedemorgen Silketje van me. Hebben jullie lekker geslapen?' Ze aait over Silkes haar. 'Wat heb je een mooie vlecht.' Haar stem klinkt warm. 'Maar die make-up vind ik vreselijk, Monica. Echt vre-se-lijk.'

LESMATERIAAL BIJ DE BLAUWEVINVISTEMSTER VAN ELIN MEIJNEN 8

OPDRACHT 1

Lees het fragment. In het fragment krijgen we een kijkje in de dag van Monica en Silke.

- Jij gaat deze “dag uit het leven van” verbeelden door een beelddagboek te maken. Je kunt kiezen of je dit vanuit Monica, Silke, oma of tante Aaf doet. Je bedenkt eerst hoe jouw gekozen personage de dag beleefd heeft. Wat heeft jouw personage gezien, gevoeld en gedacht?
- Zoek er vervolgens passende afbeeldingen bij. Je kunt deze ook zelf maken door te tekenen, afbeeldingen samen te voegen of foto's te maken. Je kunt dit digitaal of op papier doen. Jouw dagboek bestaat uit minimaal 8 foto's/ afbeeldingen.

OPDRACHT 2

Lees het fragment.

- Schrijf tien woorden op uit dit fragment die jou opvallen. Deze woorden kunnen opvallen omdat jij ze bijvoorbeeld mooi of moeilijk vindt of omdat die woorden je ergens aan herinneren.
- Leg vervolgens (in ongeveer 150 woorden) uit waarom deze woorden passen bij de thema's in dit boek: opgroeien, puberteit, eigen keuzes maken en familieproblemen.

CREATIEVE OPDRACHTEN

Onderstaande opdrachten passen bij het hele boek. Werk alleen of met een klasgenoot. Als je klaar bent, bespreek je de opdracht met een andere klasgenoot dan met wie je hebt samengewerkt.

- Zoek een liedje dat past bij dit boek. Leg je keuze uit. Let niet alleen op de tekst, maar ook op de muziek, het ritme, de manier van zingen en de clip die erbij hoort.
- Maak een playlist van minimaal vijf liedjes die het boek goed samenvat.
- Een museum heeft jouw hulp gevraagd voor een nieuwe tentoonstelling over dit boek. Kies vijf voorwerpen die volgens jou het verhaal goed weergeven. Maak hier een collage van. Leg uit waarom je voor deze voorwerpen hebt gekozen.
- Kies een belangrijke scène uit het boek en maak een storyboard van minstens zes plaatjes die de actie weergeven. Voeg onder elk plaatje een korte beschrijving toe van wat er gebeurt en waarom dit belangrijk is voor het verhaal.
- Op de site van de gemeente van jouw woonplaats wordt een pagina gewijd aan een nieuw digitaal kunstwerk. Dit kunstwerk gaat over dit boek en geeft de belangrijkste thema's of emoties weer. Je bent helemaal vrij om te bedenken hoe je dit kunstwerk digitaal gaat maken en hoe het eruit komt te zien.

SCHRIJFOPDRACHTEN

Onderstaande opdrachten passen bij het hele boek. Werk alleen of met een klasgenoot. Als je klaar bent, bespreek je de opdracht met een andere klasgenoot dan met wie je hebt samengewerkt.

- Kies twee personages uit het boek en laat hen allebei twee kaarten, brieven, mails of whatsapp-berichten naar elkaar sturen. Schrijf deze berichten uit. Zorg ervoor dat het een gesprek is waarin de personages op elkaar reageren. Wat willen ze elkaar vertellen? Zijn ze boos, willen ze elkaar bedanken of willen ze afspreken? Gebruik eventueel zinnen uit het boek.
- Je gaat een personage uit jouw boek interviewen. Kies een personage uit en bedenk minimaal zes interviewvragen. Bedenk ook zelf de antwoorden vanuit het perspectief van het personage.
- Bedenk een ander einde voor het boek in maximaal een half A4tje. Leg uit waarom je dit einde hebt gekozen.
- Voor een bijzonder filmfestival zijn jij en een klasgenoot gevraagd om een bepaalde scène uit het boek te verfilmen en te presenteren. Maar wél in een ander genre (bijvoorbeeld een horrorversie van een romantische scène)! Kies een scène uit en bedenk hoe deze eruit zal zien in een ander genre. Schrijf hiervoor een script. Welke genre-specifieke elementen voeg je toe? Presenteer de film met een uitleg over jouw keuzes en genre-veranderingen.

(VOOR)LEESOPDRACHTEN

Onderstaande opdrachten passen bij het hele boek. Werk alleen of met een klasgenoot. Als je klaar bent, bespreek je de opdracht met een andere klasgenoot dan met wie je hebt samengewerkt.

- Kies een bladzijde uit die je aan je ouders, broer/zus, oma of opa of beste vriend(in) gaat voorlezen. Oefen goed met voorlezen. Let op je stemgebruik, praat niet te zacht of te hard, zorg ervoor dat je verstaanbaar bent, dat je niet te snel of te langzaam praat.
- Lees bladzijden 15 en 73 uit het boek. Waaraan kun je zien dat deze twee bladzijden uit hetzelfde boek komen? Zijn dat speciale woorden, namen of misschien de schrijfstijl? Of kun je dit eigenlijk helemaal niet merken? Wat mist er dan? Zou dat eigenlijk niet moeten?
- Maak een groepje met vier klasgenoten. Kies een personage uit het boek. Maak een presentatie van maximaal vijf minuten waarin jullie het personage introduceren en zelfgekozen fragmenten voorlezen die informatie geven en belangrijke kenmerken van dat personage laten zien. Zoek er afbeeldingen en citaten bij. De presentatie kun je bijvoorbeeld maken in Powerpoint of als poster in Canva.

IS DIT BOEK JOUW FAVORIET?

Breng jouw stem uit via jongejury.nl/stemmen

JONGE JURY DOORLEESTIPS

Genoten van dit boek? Dan wil je deze niet missen:

Huisje 13 - Elin Meijnen

Wanneer Ronja's moeder alle technologie afzweert, kiest Ronja voor een verlaten vakantiehuisje. Maar deze vrijheid is nog niet zo eenvoudig.

Hotel de grote L - Sjoerd Kuiper

Na de dood van zijn moeder en de hartaanval van zijn vader zetten Kos en zijn zussen alles op alles om hun hotel draaiende te houden.